

комунікації на формування життя підлітків. Не сперечаюся, що існує маса позитивних факторів, але все ж таки в наш час переважає більше негативу.

Проведене мною дослідження впливу масової комунікації на підлітка дозволило мені зробити наступний висновок. Найчастіше під вплив потрапляють діти, яким просто не вистачає уваги або ж діти у яких немає інтересу і любові до життя. Масова комунікація впливає на формування підлітка сильніше ніж батьки. Тому що підліток проводить більше часу з гаджетом, який дозволяє йому робити все що він хоче, висловлюватися так як йому подобається, лаятися, говорити свою думку, навіть якщо вона є некоректною. А з батьками і взагалі з оточуючими все інакше. Тут, як не як, потрібно дотримуватися безлічі правил, які все таки сковують людину, яка звикла до вільного спілкування та несерйозного відношення до людей. Між такими образами утворюється сильний контраст, який теж грає на психіці у підлітка. Викликає у нього дратівливість і нерозуміння, часом підліток не розуміє самого себе.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. <https://www.04868.com.ua/news/3027106/vypej-40-tabletok-i-posmotri-cto-budet-tem-opasen-novyj-celendz-v-tik-tok>.

Шуплат Олена

доцент кафедри корпоративних фінансів і контролінгу
*ДВНЗ «Київський національний економічний університет
імені В.Гетьмана», Україна*

КОРПОРАТИВНА СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ УКРАЇНСЬКИХ КОМПАНІЙ (НА ПРИКЛАДІ ГРУПИ ДТЕК)

Процес становлення інституту цивілізованого бізнесу неможливий без зміни природи не тільки його самого, але і взаємодіючих з ним інститутів держави та суспільства. Теорія й практика корпоративної соціальної відповідальності (КСВ) лежать у сфері взаємодії бізнесу і інших суб'єктів суспільства і спрямовані на визначення ролі бізнесу та його місця в суспільстві. КСВ підкреслює, що бізнес відповідальний не тільки за забезпечення прибутку і росту компанії, але й повинен бути добропорядним членом суспільства, який діє в законодавчому полі, враховує проблеми екології та сприяє розвитку суспільства. Проаналізуємо особливості реалізації політики КСВ українськими компаніями на прикладі Групи ДТЕК.

Група ДТЕК - найбільша приватна енергетична компанія в Україні, яка займається видобутком та переробкою вугілля, виробництвом та постачанням електроенергії. Концепція розвитку ДТЕК передбачає будівництво енергетичної компанії, яка з'єднає Україну та Європейський Союз в єдиний ланцюжок виробництва та реалізацію електроенергії, використовуючи переваги вертикальної інтеграції.

У 2007 році ДТЕК приєднався до Глобального договору ООН (UNGC) в Україні, в якому прописані 10 соціально відповідальних принципів GDC у правах людини, трудових відносинах, навколишньому середовищі та боротьбі з корупцією. У 2009 році ДТЕК очолив робочу групу з прав людини в українській мережі членів UNGC [1]. Згідно Глобального договору ООН діяльність компанії базується на наступних принципах:

1. Якісне задоволення потреб споживачів продукції.
2. Чітке дотримання закону. Кодекс етики та ділової поведінки ДТЕК містить сформульовані та систематизовані принципи поведінки та впроваджує практичні заходи для забезпечення прозорості бізнесу.
3. Забезпечення безпеки праці та інвестування в розвиток людини. В рамках Наглядової ради та Правління ДТЕК були створені Комітети з охорони праці та охорони навколишнього середовища.
4. Турбота про навколишнє середовище. Підтримка екологічного балансу є невід'ємною частиною діяльності ДТЕК. Компанія безперервно працює над покращенням екологічної ситуації в регіонах присутності та збереженням довкілля. ДТЕК використовує уніфіковану систему екологічного управління відповідно до вимог міжнародного стандарту ISO 14001: 2004.
5. Внесок у розвиток місцевих громад. Головним чином, шляхом створення взаємовигідних соціальних партнерств у регіонах, де присутній ДТЕК. Згідно Декларації про соціальне партнерство, прийнятій компанією в 2008 році: кошти спрямовуються на вирішення соціальних проблем та підтримку вразливих соціальних груп та реалізацію інфраструктурних проєктів соціального характеру.

6. Відкритість та прозорість, публічність соціальної звітності [1].

Існує ряд правил КСВ, яких дотримуються українські компанії при формуванні корпоративної стратегії, що сприяють підвищенню їх конкурентоспроможності на ринку:

- включати заходи з КСВ у стратегію корпоративного розвитку, включаючи стандарти звітності у свою програму соціально відповідального ставлення підприємства з дотриманням принципів соціальної відповідальності;
- реалізовувати політику відповідального ставлення організації до своїх працівників;

- створювати спеціалізовані підрозділи, щодо управління КСВ, для впровадження принципів КСВ у діяльність органів державної влади та місцевого самоврядування;
- збільшувати бюджети організацій на діяльність з КСВ. Для розробки ефективної бізнес-стратегії, заснованої на соціальній відповідальності, керівництву компаній необхідно визначити перелік соціальних та екологічних проблем, з якими стикається їх бізнес [1].

Група ДТЕК здійснює значні інвестиції на реалізацію Програм КСВ. Так, у 2007–2019 роках було реалізовано 2 310 проєктів, у які Група ДТЕК інвестувала 1 302,6 млн. грн.

Таблиця 1

Інвестиції за напрямками Програм соціального партнерства ДТЕК, млн. грн.*

Напрями	Роки				
	2015	2016	2017	2018	2019
Соціально значуща інфраструктура	13,9	10,9	40,9	63,6	38,1
Підвищення активності громад	3,3	9,2	39,8	58,8	40,8
Енергоефективність у комунальному секторі	12,7	23,1	86,6	38,5	11,4
Охорона здоров'я	10,1	1,5	3,3	6,4	4,2
Розвиток бізнес - середовища	0,9	0,8	2,0	2,1	0
Всього	40,9	45,5	172,6	169,4	94,5

*Складено автором на основі [5, с. 101]

Проаналізувавши інвестиційні програми компанії ДТЕК за останні 5 років, можна зробити висновок, що найбільше компанія витратила на КСВ у 2017 році, 172,6 млн. грн. що майже вдвічі перевищує кошти інвестовані у 2019 р. (94,4 млн. грн.).

Основними секторами КСВ компанії ДТЕК у 2019 році були підвищення активності громад (43,2 %) та соціально значуща інфраструктура (40,3%).

Рис. 1 Розподіл КСВ витрат ДТЕК у 2019 р., %*

*Складено автором на основі [5, с. 101]

Соціальна відповідальність у бізнесі забезпечує значну перевагу для зовнішньоекономічної діяльності та зміцнення позицій міжнародної спільноти. Сьогодні лише компанії, які формують соціальну (нефінансову) звітність, принаймні в Генеральній Асамблеї ООН, можуть успішно працювати на ринках розвинених країн. Тим не менш, більш складною нефінансовою доповіддю є Звіт про сталий розвиток, який готується відповідно до вимог Глобальної ініціативи звітності (GRI), тобто стандартизована система звітності про економічну, екологічну та соціальну діяльність.

На сьогодні ДТЕК посідає перше місце* серед найбільш прозорих українських компаній. ДТЕК, як лідер в українській галузі, є однією з найбільш соціально відповідальних компаній в Україні, що підтверджує взаємозалежність ступеня розвитку соціальної відповідальності від високих фінансово-економічних показників.

Технології та інституційні форми КСВ, що використовуються ДТЕК, спрямовані на підвищення його конкурентоспроможності на українському та міжнародних ринках. Вони можуть успішно впроваджуватися іншими українськими компаніями для можливості виходу на зовнішні ринки. Сферами подальших досліджень ДТЕК є визначення економічної ролі соціальної відповідальності в компаніях, що працюють або прагнуть вийти на світові ринки, розробка відповідних стратегій соціальної відповідальності та формування адаптованих

Отже, Група ДТЕК здійснює значні інвестиції у соціальну сферу і є лідером в цій сфері в Україні. Проте, для України практика КСВ знаходиться на початковому етапі розвитку у порівнянні з розвиненими країнами. Враховуючи значне відставання України від розвинених країн у розвитку соціально відповідальних інвестицій, важливо забезпечити створення необхідних передумов, зокрема [2]:

1. збільшити роль та значення соціальних інвестицій на державному рівні, запровадити поняття соціально відповідальних інвестицій у всі стратегічні політичні документи соціально-економічного розвитку;

2. підвищити зацікавленість держави у передачі прогресивного зарубіжного досвіду не лише створить галузеві програми, спрямовані на вирішення нагальних соціальних проблем, але й активізує бізнес до розширення соціальних інвестицій у соціально значущі проєкти для країни, через забезпечення стимулів для розширення приватних соціальних інвестицій, у тому числі шляхом відкриття доступу до соціальних програм, що реалізуються державою; розширення приватної участі у реалізації державних проєктів, насамперед за допомогою механізмів державно-приватного партнерства, посилить приватні соціальні інвестиції; розширення фінансових механізмів накопичення фінансових ресурсів для реалізації соціальних інвестиційних проєктів; нерозвиненість фінансового ринку звужує потенціал ресурсів, доступних для соціальних інвестицій для банківського кредитування.

Це дозволило б не тільки систематизувати національні бренди для соціальних інвестицій, але й налагодити обмін з іноземними фондами та подібні проєкти для пошуку партнерів та обміну досвідом.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Соціальна відповідальність / Офіційний сайт групи ДТЕК [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://dtek.com/sustainable_development/social/
2. Особливості венчурних інвестиційних фондів [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://pidruchniki.com/13500826/menedzhment/osoblivosti_venchurnih_investitsiynih_fondiv
3. Краудфандинг [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://ru.wikipedia.org/wiki/%D0%A2%D0%F0%D0%F3%E4%E0%E4%E8%E3>
4. Євтушенко В.А., Шевченко Т.П. Феномен соціальної відповідальності у підвищенні стійкості корпорацій на національному та міжнародному рівнях // Актуальні проблеми міжнародних відносин. - Випуск 118 (частина II). - 2014р. – С. 76-84
5. Інтегрований звіт 2019 фінансові та не фінансові результати [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://dtek.com/content/announces/dtek_integrovaniy-zvit-2019_pdf_s194_t3225.pdf